

USTAWA
z dnia 10 kwietnia 1974 r.

o ewidencji ludności i dowodach osobistych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Opracowano na podstawie: tj. z 2006 r. Nr 139, poz. 993, Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 171, poz. 1056, Nr 195, poz. 1198, Nr 220, poz. 1414, z 2009 r. Nr 22, poz. 120.

Art. 1.

1. Ustawa normuje sprawy ewidencji ludności i dowodów osobistych.
2. Ewidencja ludności polega na rejestracji danych o miejscu pobytu osób, o urodzeniach, dotyczących obowiązku wojskowego, zmianach stanu cywilnego, obywatelstwa, imion i nazwisk oraz o zgonach.
3. Dowód osobisty jest dokumentem:
  - 1) stwierdzającym tożsamość osoby;
  - 2) poświadczającym obywatelstwo polskie;
  - 3) uprawniającym obywateli polskich do przekraczania granic państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw, uznających ten dokument za wystarczający do przekraczania ich granicy.

Art. 2.

Osoba przebywająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązana wykonywać obowiązek meldunkowy określony w ustawie.

Art. 3. (uchylony).

Rozdział 2
Obowiązek meldunkowy

Art. 4.

Obowiązek meldunkowy polega na:

- 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego;

- 2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego;
- 3) zameldowaniu o urodzeniu dziecka;
- 4) zameldowaniu o zmianie stanu cywilnego;
- 5) zameldowaniu o zgonie osoby.

Art. 5.

1. Osoba posiadająca obywatelstwo polskie i przebywająca stale na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązana zameldować się w miejscu pobytu stałego.
2. W tym samym czasie można mieć tylko jedno miejsce pobytu stałego.

Art. 6.

1. Pobyt stałym jest zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania.
2. Miejscem pobytu stałego osoby zatrudnionej na statku żeglugi śródlądowej, zamieszkałej stale na statku, jest miejscowość, w której ma siedzibę przedsiębiorstwo żeglugowe zatrudniające tę osobę.

Art. 7.

1. Pobyt czasowym jest przebywanie bez zamiaru zmiany miejsca pobytu stałego w innej miejscowości pod oznaczonym adresem lub w tej samej miejscowości, lecz pod innym adresem.
2. Miejscem pobytu czasowego osoby zatrudnionej na statku morskim albo osoby, która w związku z wykonywaniem pracy przebywa przez określony czas w ruchomym urządzeniu mieszkalnym poza miejscem pobytu stałego, jest miejscowość, w której ma siedzibę zakład pracy zatrudniający tę osobę.

Art. 8.

1. Osoba zameldowana na pobyt czasowy i przebywająca w tej samej miejscowości nieprzerwanie dłużej niż 2 miesiące jest obowiązana zameldować się na pobyt stały, chyba że zachodzą okoliczności wskazujące na to, iż pobyt ten nie utracił charakteru pobytu czasowego. Za okoliczności uzasadniające zameldowanie na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące uważa się w szczególności:
  - 1) wykonywanie pracy poza miejscem pobytu stałego;
  - 2) pobyt związany z kształceniem się, leczeniem, wypoczynkiem lub ze względów rodzinnych;
  - 3) odbywanie czynnej służby wojskowej;
  - 4) pobyt w zakładach karnych i poprawczych, aresztach śledczych, schroniskach dla nieletnich i *zakładach wychowawczych*¹⁾.
2. Wątpliwości co do charakteru pobytu rozstrzyga właściwy organ gminy.

---

¹⁾ Obecnie: odpowiednich ośrodkach przewidzianych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 i Nr 58, poz. 542, z 2003 r. Nr 137, poz. 1304 i Nr 223, poz. 2217 oraz z 2005 r. Nr 169, poz. 1413), która weszła w życie z dniem 13 maja 1983 r.

3. W tym samym czasie można mieć tylko jedno miejsce pobytu czasowego trwającego ponad 3 miesiące.

Art. 9.

1. Przy dopełnianiu obowiązku meldunkowego należy przedstawić dowód osobisty, a w uzasadnionych przypadkach – inny dokument pozwalający na ustalenie tożsamości.
2. (utracił moc).²⁾
- 2a. Przy zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy trwający ponad 3 miesiące należy przedstawić potwierdzenie pobytu w lokalu osoby zgłaszającej pobyt stały lub czasowy trwający ponad 3 miesiące, dokonane przez właściciela lub inny podmiot dysponujący tytułem prawnym do lokalu, oraz, do wglądu, dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego podmiotu. Dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do lokalu może być umowa cywilno-prawna, wypis z księgi wieczystej, decyzja administracyjna, orzeczenie sądu lub inny dokument poświadczający tytuł prawny do lokalu.
- 2b. Zameldowanie w lokalu służy wyłącznie celom ewidencyjnym i ma na celu potwierdzenie faktu pobytu w tym lokalu.
3. Osoba niepełnoletnia nieposiadająca dokumentu stwierdzającego tożsamość przedstawia odpis skrócony aktu urodzenia.
4. Osoby, którym wydano wojskowy dokument osobisty, przedstawiają ten dokument w celu zamieszczenia w nim stosownych wpisów dotyczących obowiązku meldunkowego.

Art. 9a.

Za osobę nieposiadającą pełnej zdolności do czynności prawnych obowiązek meldunkowy wykonuje jej przedstawiciel ustawowy lub inna osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę w miejscu ich wspólnego pobytu.

Art. 9b.

1. Zameldowanie na pobyt stały lub czasowy następuje pod oznaczonym adresem.
2. Adres określa się przez podanie:
  - 1) w gminach, które uzyskały status miasta – nazwy miasta (dzielnicy), ulicy, numeru domu i lokalu, nazwy województwa oraz kodu pocztowego;
  - 2) w innych gminach – nazwy miejscowości, numeru domu i lokalu, nazwy gminy, nazwy województwa, kodu pocztowego oraz nazwy ulicy, jeżeli w miejscowości występuje podział na ulice.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zameldowania osób przebywających stale lub czasowo na statku morskim lub żeglugi śródlądowej albo w innych ruchomych pomieszczeniach mieszkalnych.

---

²⁾ Utracił moc z dniem 19 czerwca 2002 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2002 r. sygn. akt K 20/01 (Dz. U. Nr 78, poz. 716).

Rozdział 3

Zameldowanie

Art. 10.

1. Osoba, która przebywa w określonej miejscowości pod tym samym adresem dłużej niż trzy doby, jest obowiązana zameldować się na pobyt stały lub czasowy najpóźniej przed upływem czwartej doby, licząc od dnia przybycia.
2. Osoba, która przybywa do zakładu hotelarskiego albo do zakładu udzielającego pomieszczenia w związku z pracą, nauką, leczeniem się lub opieką społeczną, jest obowiązana zameldować się na pobyt stały lub czasowy przed upływem 24 godzin od chwili przybycia.

Art. 11.

1. Osoba zobowiązana do zameldowania się na pobyt stały przedstawia organowi gminy właściwemu ze względu na nowe miejsce jej pobytu stałego zaświadczenie o wymeldowaniu się z poprzedniego miejsca pobytu stałego oraz zgłasza następujące dane osobowe:
  - 1) nazwisko i imiona;
  - 2) nazwisko rodowe;
  - 3) nazwiska i imiona poprzednie;
  - 4) imiona rodziców;
  - 5) nazwiska rodowe rodziców;
  - 6) stan cywilny;
  - 7) imię i nazwisko małżonka oraz jego nazwisko rodowe;
  - 8) płeć;
  - 9) datę i miejsce urodzenia;
  - 10) obywatelstwo;
  - 11) numer PESEL;
  - 12) dotyczące obowiązku wojskowego, w tym stopień wojskowy, nazwę, serię i numer wojskowego dokumentu osobistego z oznaczeniem wojskowej komendy uzupełnień;
  - 13) adres poprzedniego miejsca pobytu stałego;
  - 14) adres nowego miejsca pobytu stałego;
  - 15) rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości;
  - 16) o wykształceniu.
2. W zastępstwie osoby obowiązanej do zameldowania się czynności zgłoszenia danych może dokonać członek rodziny, opiekun ustawowy lub faktyczny albo inna osoba.

Art. 12.

1. Zameldowania na pobyt czasowy dokonuje się w sposób określony w art. 11 w miejscu tego pobytu, z jednoczesnym zgłoszeniem zamierzonego czasu jego trwania.

2. Osoba, która przedłuży pobyt czasowy w tej samej miejscowości ponad zgłoszony czas jego trwania, zmienia adres albo zmienia pobyt czasowy na stały, jest obowiązana dokonać odpowiedniego zameldowania w ciągu następnej doby.
3. Zwalnia się od obowiązku zameldowania na pobyt czasowy dzieci do lat 7 na okres nieprzekraczający 3 miesięcy.

Art. 13.

Zameldowanie na pobyt stały lub czasowy w zakładzie hotelarskim, w zakładzie udzielającym pomieszczenia w związku z pracą, nauką, leczeniem się lub opieką społeczną dokonuje się u kierownika zakładu lub upoważnionej przez niego osoby. Przepisu *art. 9 ust. 2* nie stosuje się.

<Art. 14.

[1. Dane dotyczące zmiany stanu cywilnego, imienia lub nazwiska oraz innych zmian w aktach stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego przekazuje niezwłocznie do organu gminy właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego osoby, której dane dotyczą, a w przypadku braku miejsca pobytu stałego osoby – do organu właściwego ze względu na ostatnie miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące oraz do organu, który wydał dowód osobisty.]

ad. art. 13 - powołany ust. 2 w art. 9 utracił moc

<1. Dane dotyczące zmiany stanu cywilnego oraz innych zmian w aktach stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego przekazuje niezwłocznie do organu gminy właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego osoby, której dane dotyczą, a w przypadku braku miejsca pobytu stałego osoby – do organu właściwego ze względu na ostatnie miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące oraz do organu, który wydał dowód osobisty.>

Nowe brzmienie ust. 1, dodany ust. 1a oraz uchylenie ust. 3 w art. 14 wchodzi w życie z dn. 13.06.2009 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1414).

<1a. Do przekazywania danych dotyczących zmiany imienia lub nazwiska dokonanej na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. Nr 220, poz. 1414) stosuje się przepisy tej ustawy.>

2. Zgłoszenie urodzenia dziecka dokonane we właściwym urzędzie stanu cywilnego zastępuje zameldowanie. Datą zameldowania dziecka jest data sporządzenia aktu urodzenia. Zameldowania dokonuje organ gminy właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego matki dziecka lub tego z rodziców, u którego dziecko faktycznie przebywa, a w przypadku braku miejsca pobytu stałego - organ właściwy ze względu na miejsce pobytu czasowego trwającego ponad 3 miesiące.

[3. Zgłoszenia o zmianie imienia lub nazwiska dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie. Kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, zawiadamia niezwłocznie organ gminy właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego osoby, której dotyczy zmiana, a w przypadku braku miejsca pobytu stałego osoby – organ właściwy ze względu na ostatnie miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące oraz organ, który wydał dowód osobisty.]

4. Zgłoszenia zmian w obywatelstwie dokonuje właściwy wojewoda. Dane o nabyciu lub utracie obywatelstwa polskiego wojewoda przekazuje niezwłocznie do organu gminy właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego osoby, której dotyczy zmiana, a w przypadku braku miejsca pobytu stałego osoby – do organu właściwego ze względu na ostatnie miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące oraz do organu, który wydał dowód osobisty.

5. Organy, o których mowa w ust. 1-4, niezwłocznie informują o zmianie danych ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który prowadzi ewidencję ludności w formie zbioru PESEL określonego w art. 44a ust. 1 pkt 2, jeżeli osoba, której zmiana danych dotyczy, nigdy nie posiadała miejsca pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące, a numer PESEL został jej nadany.

Rozdział 4

Wymeldowanie

Art. 15.

1. Osoba, która opuszcza miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące, jest obowiązana wymeldować się w organie gminy, właściwym ze względu na dotychczasowe miejsce jej pobytu, najpóźniej w dniu opuszczenia tego miejsca.
- 1a. Osoba zobowiązana do wymeldowania się zgłasza organowi gminy właściwemu ze względu na dotychczasowe miejsce jej pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące następujące dane osobowe:
  - 1) nazwisko i imiona;
  - 2) nazwisko rodowe;
  - 3) nazwiska i imiona poprzednie;
  - 4) imiona rodziców;
  - 5) nazwiska rodowe rodziców;
  - 6) stan cywilny;
  - 7) imię i nazwisko małżonka oraz jego nazwisko rodowe;
  - 8) płeć;
  - 9) datę i miejsce urodzenia;
  - 10) obywatelstwo;
  - 11) numer PESEL;
  - 12) dotyczące obowiązku wojskowego, w tym stopień wojskowy, nazwę, serię i numer wojskowego dokumentu osobistego z oznaczeniem wojskowej komyndy uzupełnień;
  - 13) adres dotychczasowego miejsca pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące;
  - 14) rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości;
  - 15) o wykształceniu.
2. Organ gminy wydaje na wniosek strony lub z urzędu decyzję w sprawie wymeldowania osoby, która opuściła miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące i nie dopełniła obowiązku wymeldowania się.
3. Osoba, która wyjeżdża za granicę na okres dłuższy niż 3 miesiące, jest obowiązana zgłosić swój wyjazd oraz powrót właściwemu ze względu na miejsce pobytu stałego organowi wymienionemu w ust. 1. Zgłoszenia wyjazdu dokonuje się najpóźniej w dniu opuszczenia dotychczasowego miejsca pobytu, a zgłoszenia powrotu – najpóźniej przed upływem czwartej doby, licząc od dnia powrotu.

- 3a. Obowiązek określony w ust. 3 nie dotyczy żołnierzy w czynnej służbie wojskowej wyjeżdżających w celach służbowych za granicę. Zameldowanie i wymeldowanie tych żołnierzy prowadzi się w sposób określony na podstawie art. 51 ust. 2.
4. Jeżeli okres pobytu czasowego trwającego ponad 3 miesiące odpowiada okresowi zgłoszonemu przy zameldowaniu, osoba opuszczająca miejsce tego pobytu jest zwolniona od obowiązku wymeldowania się.
5. Osobie, o której mowa w ust. 1, organ gminy wydaje zaświadczenie stwierdzające dopełnienie obowiązku wymeldowania się.

Art. 16.

1. Jeżeli okres pobytu czasowego trwającego do 3 miesięcy odpowiada okresowi zgłoszonemu przy zameldowaniu, osoba opuszczająca miejsce tego pobytu jest zwolniona od obowiązku wymeldowania się.
2. Osoba, która opuszcza miejsce pobytu czasowego trwającego do 3 miesięcy przed upływem czasu zgłoszonego przy zameldowaniu, jest obowiązana wymeldować się najpóźniej w dniu opuszczenia tego miejsca.

Art. 17.

Zgłoszenie zgonu, dokonane w urzędzie stanu cywilnego zgodnie z przepisami prawa o aktach stanu cywilnego, zastępuje wymeldowanie osoby zmarłej.

Rozdział 5

Obowiązek meldunkowy wczasowiczów i turystów

Art. 18.

1. Osoba, która przybywa do domu wczasowego lub wypoczynkowego, pensjonatu, hotelu, motelu, domu wycieczkowego, pokoju gościnnego, schroniska, campingu lub na strzeżone pole biwakowe albo do innego podobnego zakładu, jest obowiązana zameldować się na pobyt czasowy przed upływem 24 godzin od chwili przybycia.
2. Zameldowania dokonuje się u kierownika zakładu lub upoważnionej przez niego osoby.

Art. 19.

Osoba przebywająca w określonej miejscowości w celach turystyczno-wypoczynkowych poza zakładami określonymi w art. 18 jest zwolniona z obowiązku zameldowania się, jeżeli jej pobyt w tej miejscowości nie przekracza 30 dni.

Art. 20.

Uczestnicy wycieczki organizowanej przez instytucję państwową lub społeczną, związek zawodowy albo inną organizację społeczną dokonują zameldowania się na pobyt czasowy za pośrednictwem kierownika wycieczki, który jest obowiązany z chwilą przybycia do zakładu hotelarskiego zgłosić pobyt wycieczki kierownikowi

zakładu lub pracownikowi upoważnionemu do przyjmowania zgłoszeń, przedstawiając listę uczestników oraz dowód upoważniający go do kierowania wycieczką.

Art. 21.

1. Uczestnicy kolonii i obozu turystyczno-wypoczynkowego organizowanego przez instytucję państwową lub społeczną, związek zawodowy albo inną organizację społeczną dla młodzieży szkolnej i studiującej są zwolnieni od obowiązku meldunkowego, jeżeli pobyt czasowy nie przekracza 30 dni.
2. Kierownik obozu lub kolonii jest obowiązany prowadzić listę uczestników.

Art. 22.

Przy wymeldowaniu się przepis art. 16 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Obowiązek meldunkowy cudzoziemców

Art. 23.

Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy na zasadach określonych w ustawie, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 24.

1. Cudzoziemiec przebywający poza zakładem hotelarskim, zakładem udzielającym pomieszczenia w związku z pracą, nauką, leczeniem się lub wypoczynkiem jest obowiązany zameldować się na pobyt czasowy najpóźniej przed upływem czwartej doby, licząc od chwili przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Jeżeli koniec terminu do dokonania obowiązku meldunkowego przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni.

Art. 25.

Uczestnicy wycieczek dokonują zameldowania się na pobyt czasowy za pośrednictwem kierownika wycieczki, który jest obowiązany z chwilą przybycia wycieczki do zakładu hotelarskiego zgłosić pobyt wycieczki kierownikowi zakładu lub pracownikowi upoważnionemu do przyjmowania zgłoszeń, przedstawiając listę uczestników wycieczki oraz dokumenty uprawniające ich do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 26.

1. Cudzoziemiec, dokonując zameldowania się na pobyt stały, zgłasza wymagane dane do zameldowania oraz przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt tolero-

wany lub nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, albo zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.

2. Obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej i członek jego rodziny niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, dokonujący zameldowania się na pobyt stały, zgłaszają wymagane dane do zameldowania, przy czym obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej przedstawia ważny dokument podróży lub inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo oraz ważny dokument potwierdzający prawo stałego pobytu, a członek jego rodziny niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej – ważny dokument podróży oraz ważną kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej.
3. Cudzoziemiec, dokonując zameldowania się na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące, zgłasza wymagane dane do zameldowania oraz przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy – dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu albo zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.
4. Obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej i członek jego rodziny niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, którzy dokonują zameldowania się na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące, zgłaszają wymagane dane do zameldowania, przy czym obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej przedstawia ważny dokument podróży lub inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo oraz zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela Unii Europejskiej lub, w przypadku braku zaświadczenia, składa oświadczenie o zarejestrowaniu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a członek jego rodziny niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej – ważny dokument podróży oraz ważną kartę pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej.
5. Przepisy ust. 2 i 4 stosuje się do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej lub państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, oraz do członków ich rodzin.

Art. 27.

Od wykonywania obowiązku meldunkowego zwolnieni są pod warunkiem wzajemności szefowie i członkowie personelu przedstawicielstw dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych państw obcych, łącznie z członkami ich rodzin pozostającymi z nimi we wspólnocie domowej, a także inne osoby na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, z wyjątkiem cudzoziemców mających stałe miejsce pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 28.

Do cudzoziemców nie mają zastosowania przepisy art. 18–21.

Rozdział 7**Obowiązki właścicieli domów i lokali oraz innych podmiotów dysponujących tytułem prawnym do lokalu, a także dozorców i administratorów domów, sołtysów oraz zakładów pracy****Art. 29.**

1. Właściciel lub inny podmiot dysponujący tytułem prawnym do lokalu jest obowiązany potwierdzić fakt pobytu osoby zgłaszającej pobyt stały lub czasowy trwający ponad 3 miesiące w tym lokalu. Potwierdzenia faktu pobytu osoby w lokalu dokonuje się na formularzu meldunkowym w formie czytelnego podpisu z oznaczeniem daty jego złożenia.
2. Osoby wymienione w ust. 1 są obowiązane do zawiadamiania właściwego organu gminy o stałym lub czasowym pobycie innej osoby w ich lokalach (pomieszczeniach) oraz o opuszczeniu przez nią tego lokalu (pomieszczenia), jeżeli osoba ta nie dopełniła obowiązku meldunkowego. Zawiadomienie powinno być dokonane niezwłocznie po upływie terminu określonego do wykonania obowiązku meldunkowego.

Art. 30.

1. Dozorca domu, a jeżeli nie ma dozorczy – administrator domu, a jeżeli nie ma administratora – właściciel domu jest obowiązany zawiadomić właściwy organ wymieniony w art. 11 ust. 1 o niedopełnieniu obowiązku zameldowania lub wymeldowania się przez osobę przebywającą w tym domu.
2. Na terenie wsi obowiązek określony w ust. 1 ciąży również na sołtysie.
3. Przepis art. 29 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 31.

1. Zakład pracy jest obowiązany sprawdzić przy zatrudnieniu osoby w tym zakładzie, czy dopełniła ona obowiązku meldunkowego.
2. O niedopełnieniu przez tę osobę obowiązku meldunkowego zakład pracy jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie właściwy organ wymieniony w art. 11 ust. 1.

Rozdział 7a**Nadawanie numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL)****Art. 31a.**

1. Numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, zwany w niniejszej ustawie „numerem PESEL”, jest to 11-cyfrowy, stały symbol numeryczny, jednoznacznie identyfikujący osobę fizyczną, w którym sześć pierwszych

cyfr oznacza datę urodzenia (rok, miesiąc, dzień), kolejne cztery – liczbę porządkową i płeć osoby, a ostatnia jest cyfrą kontrolną służącą do komputerowej kontroli poprawności nadanego numeru ewidencyjnego.

2. Numer PESEL nadaje minister właściwy do spraw wewnętrznych w formie czynności materialno-technicznej.
3. Numer PESEL nadaje się:
  - 1) obywatelom polskim zameldowanym na pobyt stały lub czasowy trwający ponad 3 miesiące, a także osobom ubiegającym się o wydanie dowodu osobistego;
  - 2) cudzoziemcom zameldowanym na pobyt stały lub czasowy trwający ponad 3 miesiące na podstawie art. 26 ustawy;
  - 3) obywatelom polskim i cudzoziemcom, którzy podlegają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu, z wyłączeniem osób, którym nadano ten numer na podstawie pkt 1 i 2;
  - 4) obywatelom polskim zamieszkałym za granicą, ubiegającym się o wydanie paszportu.
4. Nadanie numeru PESEL następuje, w przypadku osób:
  - 1) o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2 – na wniosek właściwego organu gminy;
  - 2) o których mowa w ust. 3 pkt 3 – na wniosek płatnika składek ubezpieczeniowych;
  - 3) o których mowa w ust. 3 pkt 4 – na wniosek polskiego konsula.

Art. 31b.

1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może nadać numer PESEL osobom innym niż wymienione w art. 31a ust. 3 na ich pisemny wniosek, jeżeli odrębne przepisy przewidują potrzebę posiadania numeru PESEL przez te osoby.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, składają umotywowany pisemny wniosek o nadanie numeru PESEL bezpośrednio do ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wraz z odpisem skróconym aktu urodzenia, a w przypadku osób, które wstąpiły w związek małżeński – wraz z odpisem skróconym aktu małżeństwa opatrzonym adnotacją o aktualnie używanym nazwisku.
3. Wniosek o nadanie numeru PESEL powinien zawierać następujące dane:
  - 1) nazwisko i imiona;
  - 2) nazwisko rodowe;
  - 3) imiona rodziców;
  - 4) nazwisko rodowe matki;
  - 5) płeć;
  - 6) datę i miejsce urodzenia;
  - 7) obywatelstwo;
  - 8) adres i miejsce pobytu stałego lub czasowego;
  - 9) rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może, na umotywowany pisemny wniosek organów, o których mowa w art. 31a ust. 4, i osób, o których mowa w art. 31b ust. 1, zmienić numer PESEL.

5. Numer PESEL podlega zmianie w przypadku:

- 1) sprostowania daty urodzenia osoby, dla której był nadany;
- 2) sprostowania oznaczenia lub zmiany płci osoby, dla której był nadany;
- 3) sporządzenia nowego aktu urodzenia stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688);
- 4) stwierdzenia faktu wprowadzenia w błąd organu co do tożsamości osoby, dla której był nadany.

6. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do zmiany numeru PESEL.

Art. 31c.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych powiadamia o nadaniu numeru PESEL organy, o których mowa w art. 31a ust. 4, oraz wnioskodawców, o których mowa w art. 31b ust. 1.

Rozdział 8

Dowód osobisty

Art. 32. (uchylony).

Art. 33.

Dowodu osobistego nie wolno zatrzymywać, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

Art. 34.

1. Osoba będąca obywatelem polskim i zamieszkała w Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązana posiadać dowód osobisty:
  - 1) od ukończenia 18 roku życia;
  - 2) od ukończenia 15 roku życia, jeżeli pozostaje w stosunku pracy lub nie zamieszkuje wspólnie z osobami, pod których władzą rodzicielską lub opieką się znajduje, albo nie pozostaje pod władzą rodzicielską lub opieką.
2. Osoba będąca obywatelem polskim ma prawo otrzymać dowód osobisty od ukończenia 13 roku życia.
3. Na uzasadniony wniosek rodziców lub opiekunów dowód osobisty może być wydany osobie, która nie ukończyła 13 roku życia.

Art. 35. (uchylony).

Art. 36.

1. Dowód osobisty jest ważny 10 lat od daty jego wydania.

2. Dowód osobisty wydany osobie, która nie ukończyła 18 roku życia, jest ważny 5 lat od daty jego wydania.
3. Dowód osobisty wydany osobie, która ukończyła 65 rok życia, jest ważny na czas nieoznaczony, jeżeli osoba ta zwróciła się o wydanie dowodu osobistego z takim terminem ważności.

Art. 36a.

1. Dowód osobisty wydaje się po uiszczeniu należnej opłaty stanowiącej równoważność kosztów jego wydania.
2. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa.
3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie dowodu osobistego, tryb jej uiszczenia oraz warunki i zakres stosowania ulg i zwolnień od tej opłaty.

Art. 37.

1. W dowodzie osobistym zamieszcza się następujące dane:
  - 1) nazwisko, nazwisko rodowe i imię (imiona);
  - 2) imiona rodziców;
  - 3) datę i miejsce urodzenia;
  - 4) adres miejsca zameldowania na pobyt stały, a w razie jego braku zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; w przypadku braku zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące danych o adresie nie zamieszcza się;
  - 5) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu;
  - 6) numer PESEL;
  - 7) nazwę organu wydającego dowód osobisty, datę wydania i termin ważności;
  - 8) serię i numer dowodu osobistego.
2. Dowód osobisty zawiera również wizerunek twarzy oraz podpis jego posiadacza. W przypadku gdy złożenie podpisu przez posiadacza dowodu osobistego nie jest możliwe, podpisu nie zamieszcza się.
3. W dowodzie osobistym wydanym osobie, która nie ukończyła 13 roku życia, nie zamieszcza się podpisu posiadacza dokumentu.
4. Dane zawarte w dowodzie osobistym przeznaczone do odczytania maszynowego oraz dane zawarte w numerze PESEL, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, nie mogą obejmować innych danych osobowych niż określone w ust. 1 pkt 1-5 i 7.

Art. 38. (uchylony).

Art. 39. (uchylony).

Art. 40.

1. Posiadacz dowodu osobistego ma obowiązek wymienić ten dokument w razie:

- 1) zmiany danych, które zamieszcza się w dowodzie osobistym;
  - 2) uszkodzenia dowodu osobistego lub zaistnienia innej okoliczności utrudniającej ustalenie tożsamości osoby;
  - 3) upływu terminu ważności dowodu osobistego.
2. O wymianę dowodu osobistego należy wystąpić:
- 1) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 – w terminie do 14 dni od dnia doręczenia osobie obowiązanej do posiadania dowodu osobistego ostatecznej decyzji administracyjnej lub prawomocnego orzeczenia sądu stwierdzających zmianę danych albo od dnia sporządzenia aktu małżeństwa stwierdzającego zmianę nazwiska, a w przypadku małżeństwa zawartego przed konsulem lub organem zagranicznym – od dnia doręczenia odpisu aktu małżeństwa;
  - 2) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – niezwłocznie;
  - 3) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 – nie później niż na 30 dni przed upływem terminu ważności dokumentu.
3. W przypadku obywateli polskich przebywających za granicą termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, wynosi 3 miesiące.

Art. 41. (uchylony).

Art. 42.

1. Osoba, która utraciła dowód osobisty, jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym najbliższy organ gminy lub właściwą ze względu na miejsce pobytu polską placówkę konsularną. Organy te wydają zaświadczenie o utracie dowodu osobistego, ważne do czasu wydania nowego dokumentu, oraz powiadamiają o tym przy użyciu dostępnych środków, w szczególności telefaksu lub poczty elektronicznej, organ, który wydał dowód osobisty, w celu unieważnienia dokumentu.
2. Osoba, która utraciła dowód osobisty, jest obowiązana wystąpić niezwłocznie o wydanie nowego dokumentu do właściwego organu gminy.
3. Osoba, która znalazła dowód osobisty innej osoby, jest obowiązana niezwłocznie przekazać ten dokument najbliższemu organowi gminy, Policji lub innemu organowi administracji publicznej. Organy te przekazują niezwłocznie dowód osobisty organowi, który go wydał, w celu unieważnienia dokumentu.
4. Osoba, która znalazła dowód osobisty innej osoby, może, bez zbędnej zwłoki, przekazać ten dokument posiadaczowi dowodu osobistego. W tym przypadku posiadacz dokumentu może również zawiadomić organy, o których mowa w ust. 1, o utracie dowodu osobistego, w celu jego unieważnienia.
5. W razie znalezienia własnego dowodu osobistego zgłoszonego jako utracony należy niezwłocznie zwrócić go organowi, który wydał ten dokument.
6. Osoba, która utraciła obywatelstwo polskie, jest obowiązana zwrócić niezwłocznie dowód osobisty organowi, który wydał ten dokument, albo właściwej ze względu na miejsce jej pobytu polskiej placówce konsularnej.

Art. 43.

1. Dowód osobisty podlega unieważnieniu:

- 1) z dniem zawiadomienia o jego utracie, zniszczeniu lub z dniem przekazania przez osobę trzecią znalezione dowodu osobistego;
  - 2) z dniem utraty obywatelstwa polskiego przez jego posiadacza;
  - 3) z dniem zgonu jego posiadacza;
  - 4) z dniem odbioru dowodu osobistego wydanego w miejsce poprzedniego, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w pkt 1 i 6;
  - 5) po upływie 3 miesięcy od zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 1, w przypadku niezłożenia przez posiadacza dowodu osobistego wniosku o jego wymianę;
  - 6) z dniem upływu ważności dowodu osobistego.
2. W przypadku obywateli polskich przebywających za granicą termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, wynosi 4 miesiące.
  3. Unieważnienie dowodu osobistego w przypadkach, o których mowa w ust. 1, następuje w formie czynności materialno-technicznej.
  4. Dowód osobisty wydany z naruszeniem przepisów ustawy podlega unieważnieniu w drodze decyzji administracyjnej oraz obowiązkowi zwrotu z dniem uprawomocnienia się tej decyzji.

Art. 44.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o wydanie dowodu osobistego, wzór dowodu osobistego oraz wzór zaświadczenia o utracie dowodu osobistego,
  - 2) tryb postępowania w sprawie wydania dowodu osobistego,
  - 3) dokumenty wymagane do otrzymania dowodu osobistego,
  - 4) tryb postępowania w sprawach unieważniania, zwrotu, utraty oraz wymiany dowodu osobistego
- mając na względzie sprawność prowadzonego postępowania oraz zapewnienie ochrony przetwarzanych danych.

Rozdział 8a

Prowadzenie ewidencji ludności i ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych

Art. 44a.

1. Ewidencję ludności prowadzi się w systemie teleinformatycznym na podstawie danych osobowych zgłoszonych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego oraz zgłoszeń, o których mowa w art. 14 oraz w art. 17, w formie:
  - 1) zbiorów meldunkowych jako:
    - a) zbioru danych stałych mieszkańców,
    - b) zbioru danych byłych mieszkańców,
    - c) zbioru danych obywateli polskich i cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące,
    - d) zbioru danych obywateli polskich i cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy trwający do 3 miesięcy,

- 2) zbioru danych osobowych PESEL, zwanego dalej „zbiorem PESEL”, uzyskanych w związku z nadawaniem numeru PESEL na podstawie zbiorów meldunkowych, o których mowa w pkt 1 lit. a–c.
2. W zbiorze danych stałych mieszkańców gromadzone są następujące ich dane:
- 1) nazwisko i imiona;
  - 2) nazwisko rodowe;
  - 3) nazwiska i imiona poprzednie;
  - 4) imiona i nazwiska rodowe rodziców;
  - 5) data i miejsce urodzenia;
  - 6) stan cywilny;
  - 7) numer aktu urodzenia i oznaczenie urzędu stanu cywilnego, który ten akt sporządził;
  - 8) płeć;
  - 9) numer PESEL;
  - 10) obywatelstwo (data nabycia obywatelstwa polskiego, data utraty obywatelstwa polskiego);
  - 11) imię i nazwisko rodowe małżonka oraz jego numer PESEL;
  - 12) data zawarcia związku małżeńskiego, numer aktu małżeństwa i oznaczenie urzędu stanu cywilnego, który ten akt sporządził, data rozwiązania związku małżeńskiego, sygnatura akt i oznaczenie sądu, który rozwiązał małżeństwo, data zgonu małżonka, numer aktu zgonu i oznaczenie urzędu stanu cywilnego, który ten akt sporządził;
  - 13) adres i data zameldowania na pobyt stały;
  - 14) poprzednie adresy zameldowania na pobyt stały wraz z określeniem okresu zameldowania;
  - 15) adres zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące wraz z określeniem okresu zameldowania;
  - 16) tryb wymeldowania;
  - 17) stopień wojskowy, nazwa, seria i numer wojskowego dokumentu osobistego oraz oznaczenie wojskowej komendy uzupełnień, w której ewidencji osoba pozostaje;
  - 18) seria i numer aktualnego dowodu osobistego oraz serie i numery poprzednich dowodów osobistych, daty ich wydania i daty ważności oraz oznaczenie organów wydających;
  - 19) seria i numer karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt tolerowany lub nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, data jej wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który ją wydał,
  - 20) seria i numer dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu, data wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który go wydał,
  - 21) seria i numer karty stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, data wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który ją wydał.
3. W zbiorze danych byłych mieszkańców gromadzone są:
- 1) ich dane, o których mowa w ust. 2;

- 2) data wymeldowania;
  - 3) data zgonu oraz numer aktu zgonu i oznaczenie urzędu stanu cywilnego, który akt sporządził.
4. W zbiorze danych osób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, gromadzone są:
- 1) dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1–6, 9–11, 13, 15 i 17–21;
  - 2) seria i numer karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, data jej wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który ją wydał,
  - 3) data wydania, seria i numer zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz oznaczenie organu, który je wydał,
  - 4) seria i numer karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, data wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który ją wydał,
  - 5) seria i numer tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, data jego wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który je wydał.
5. W zbiorze danych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d, gromadzone są:
- 1) dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 5, 13, 18, 19–21 i w ust. 4 pkt 2–5;
  - 2) adres pobytu czasowego oraz zamierzony czas jego trwania.
6. W zbiorze meldunkowym, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d, zamieszcza się także datę przekroczenia granicy zgłoszoną przez cudzoziemca przy dopełnianiu obowiązku meldunkowego.
7. W zbiorze PESEL gromadzone są dane, o których mowa w ust. 2, ust. 3 pkt 3 i ust. 4 pkt 2–5.

Art. 44b.

1. Zbiór danych osób przebywających w obiektach, o których mowa w art. 13, art. 18 ust. 1 i art. 20, prowadzi się w formie książki zameldowań lub w systemie teleinformatycznym.
2. W zbiorze, o którym mowa w ust. 1, gromadzi się następujące dane osobowe:
  - 1) nazwisko i imię;
  - 2) imiona rodziców;
  - 3) datę i miejsce urodzenia;
  - 4) adres miejsca pobytu stałego;
  - 5) datę przybycia i zamierzony czas trwania pobytu;
  - 6) oznaczenie dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, a w tym numer i serię, datę jego wydania, datę ważności oraz oznaczenie organu, który go wydał.

Art. 44c.

1. Organy prowadzące ewidencję ludności są obowiązane do niezwłocznej aktualizacji każdej zmiany danych osobowych zawartych w zbiorach meldunkowych oraz w zbiorze PESEL.
2. Dane do aktualizacji zbioru PESEL przekazuje się na informatycznym nośniku danych lub w drodze teletransmisji w formie dokumentu elektronicznego z aktualnego programu informatycznego.

3. Wojskowi komendanci uzupełnień obowiązani są do bezzwłocznej aktualizacji danych dotyczących obowiązku wojskowego.

Art. 44d.

1. Organy, o których mowa w art. 46, są obowiązane do wzajemnego przekazywania danych zawartych w prowadzonych przez siebie zbiorach.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania danych pomiędzy organami, o których mowa w art. 46, oraz powiadamiania o nadaniu numeru PESEL organów, o których mowa w art. 31a ust. 4, oraz wnioskodawcy, o którym mowa w art. 31b ust. 1, uwzględniając potrzebę zapewnienia ochrony danych zawartych w zbiorach.

Art. 44e.

1. Organy gmin, na podstawie danych zgłoszonych przy ubieganiu się o wydanie lub wymianę dowodu osobistego, a także danych uzyskanych w związku z realizacją obowiązków, o których mowa w art. 14 oraz art. 42, prowadzą ewidencje wydanych i unieważnionych dowodów osobistych.
2. Ewidencje, o których mowa w ust. 1, prowadzi się w formie elektronicznej, a dane osobowe z tych ewidencji mogą być przetwarzane elektronicznie.
3. Ewidencje, o których mowa w ust. 1, zawierają następujące dane:
  - 1) nazwisko i imię (imiona);
  - 2) nazwisko rodowe;
  - 3) imię ojca;
  - 4) imię i nazwisko rodowe matki;
  - 5) datę i miejsce urodzenia;
  - 6) numer PESEL;
  - 7) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu;
  - 8) wizerunek twarzy oraz podpis posiadacza dowodu osobistego lub informację o braku możliwości złożenia podpisu;
  - 9) adres miejsca pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 10) serię i numer aktualnego i poprzednich dowodów osobistych, daty ich wydania, daty odbioru przez posiadacza, daty ważności, oznaczenie organu, który je wydał, daty i przyczyny unieważnienia poprzednich dowodów osobistych.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych prowadzi w formie elektronicznej ogólnokrajową ewidencję wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, zawierającą dane dotyczące dowodów osobistych wydanych po dniu 31 grudnia 2000 r., stanowiącą zbiory danych zgromadzonych w ewidencjach, o których mowa w ust. 1. W ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych zamieszcza się ponadto dane o utraconych niespersonalizowanych blankietach dowodów osobistych, wyszczególniając serie i numery tych blankietów.
5. Organy gmin są obowiązane do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych danych niezbędnych do prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 4.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, terminy i tryb przekazywania przez organy gmin danych z ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, uwzględniając bezpieczeństwo przekazywanych danych.

Art. 44f.

Dane do ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych organy gminy przekazują bezpośrednio ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w drodze teletransmisji danych, w formie dokumentu elektronicznego z aktualnego programu informatycznego dostosowanego do wymogów PESEL.

Rozdział 8b

Udostępnianie danych osobowych ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych

Art. 44g.

1. Organy prowadzące zbiory meldunkowe, zbiór PESEL oraz ewidencje wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, na wniosek zainteresowanej osoby, złożony w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, są zobowiązane wydać zaświadczenie zawierające pełny odpis przetworzonych danych dotyczących tej osoby. Zaświadczenie jest przekazywane w formie odpowiadającej złożonemu wnioskowi.
2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, może mieć formę wydruku z aktualnego programu informatycznego.

Art. 44h.

1. Dane ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych udostępnia się, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, następującym podmiotom:
  - 1) organom administracji publicznej, sądom i prokuraturze;
  - 2) Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biuru Ochrony Rządu, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu i strażom gminnym (miejskim);
  - 3) organom kontroli skarbowej i wywiadu skarbowego;
  - 4) państwowym i komunalnym jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach;
  - 5) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi – w zakresie danych osób poszukiwanych.
2. Dane, o których mowa w ust. 1, mogą być udostępnione:
  - 1) osobom i jednostkom organizacyjnym – jeżeli wykażą w tym interes prawny;
  - 2) jednostkom organizacyjnym – jeżeli po ich wykorzystaniu w celach badawczych, statystycznych, badania opinii publicznej lub rynku, dane te zostaną

- poddane takiej modyfikacji, która nie pozwoli na ustalenie tożsamości osób, których dane dotyczą;
- 3) innym osobom i podmiotom – jeżeli uwiarygodnią one interes faktyczny w otrzymaniu danych i za zgodą osób, których dane dotyczą.
  3. Dane ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych udostępnia się na wniosek zainteresowanego podmiotu złożony w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Dane są przekazywane w formie odpowiadającej złożonemu wnioskowi.
  4. Dane udostępnione na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 3, nie mogą być wykorzystane w innym celu niż wskazany w tym wniosku.
  5. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane można udostępniać za pomocą urządzeń teletransmisji danych, po złożeniu jednorazowego, uproszczonego wniosku, jeżeli spełnią łącznie następujące warunki:
    - 1) posiadają urządzenia umożliwiające identyfikację osoby uzyskującej dane w systemie oraz zakresu, daty i celu ich uzyskania;
    - 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
    - 3) uzyskanie danych jest uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności.
  6. Podmiotom, o których mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 1, można udostępniać za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w drodze weryfikacji, dane dotyczące adresu i dowodów osobistych w oparciu o dane zawarte w zbiorze PESEL oraz ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych. Warunkiem udostępniania danych w tym trybie jest spełnienie łącznie wymagań określonych w ust. 5, złożenie jednorazowego wniosku i uzyskanie zgody, wydanej na podstawie art. 44i ust. 4.
  7. Udostępnienie danych w drodze weryfikacji, o której mowa w ust. 6, polega na porównaniu przekazanych danych z danymi ze zbioru PESEL lub ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych. Wynikiem udostępnienia danych w tym trybie jest potwierdzenie zgodności przekazanych danych albo raport niezgodności danych.
  8. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
    - 1) wzór wniosku o udostępnienie danych z ewidencji ludności, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, o którym mowa w ust. 3,
    - 2) wzór uproszczonego wniosku o udostępnienie danych z ewidencji ludności, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, o którym mowa w ust. 5,
    - 3) wzór wniosku o udostępnienie danych z ewidencji ludności, zbioru PESEL oraz ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, o którym mowa w ust. 6– uwzględniając konieczność wykazania przez podmioty, o których mowa w ust. 2 pkt 1, interesu prawnego w uzyskaniu danych oraz wymagania, o których mowa w ust. 5.
  9. Udostępnienie danych ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych następuje:
    - 1) dla podmiotów, o których mowa w ust. 1 – nieodpłatnie;

- 2) dla podmiotów, o których mowa w ust. 2 – odpłatnie, po dołączeniu dowodu opłaty do wniosku o udostępnienie danych.
10. Osoby i jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 2 pkt 1, są zwolnione z opłat w przypadku udostępnienia im ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych danych niezbędnych do sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia.
11. Opłaty pobrane za udostępnienie danych stanowią dochód budżetu państwa.
12. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wysokość oraz sposób uiszczania opłat za jednostkowe udostępnienie danych ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL, ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych oraz za udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w drodze weryfikacji, o którym mowa w ust. 6,
  - 2) sposób obliczania wysokości oraz sposób uiszczania opłaty za udostępnianie danych podmiotom, o których mowa w ust. 2 pkt 2– uwzględniając, że wysokość opłat powinna być zróżnicowana w zależności od sposobu i zakresu udostępniania danych.

Art. 44i.

1. Dane ze zbiorów meldunkowych oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych udostępnia organ gminy.
2. Dane ze zbiorów meldunkowych w odniesieniu do województwa udostępnia wojewoda.
3. Dane ze zbioru PESEL oraz ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych udostępnia minister właściwy do spraw wewnętrznych.
4. O udostępnieniu danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych rozstrzyga właściwy organ, w drodze decyzji administracyjnej.
5. Organ rozpatrujący wniosek odmawia, w drodze decyzji administracyjnej, udostępnienia danych osobowych, jeżeli udostępnienie danych spowodowałoby naruszenie dóbr osobistych osoby, której dane dotyczą, lub innych osób.
6. Podmiotom, które nie spełniają warunków określonych w art. 44h ust. 2 pkt 1 lub ust. 5, minister właściwy do spraw wewnętrznych odmawia udostępnienia danych w drodze weryfikacji albo cofa zgodę na ich udostępnienie w drodze weryfikacji.
7. Odmowa udostępnienia danych albo cofnięcie zgody na ich udostępnienie, o których mowa w ust. 6, następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 44j.

1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może przeprowadzać kontrolę podmiotów, które korzystają z dostępu do danych za pomocą udostępniania danych w drodze weryfikacji, w zakresie spełniania przez te podmioty warunków, o których mowa w art. 44h ust. 2 pkt 1 lub ust. 5.
2. Kontrola może być przeprowadzana jako planowa albo doraźna.
3. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz w miejscach i w czasie wykonywania jego zadań, a jeżeli wymaga tego dobro kontroli, również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy.

4. Kontrolę przeprowadza upoważniony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych pracownik urzędu obsługującego tego ministra, na podstawie imiennego upoważnienia oraz legitymacji służbowej lub dowodu osobistego.
5. Pracownik, o którym mowa w ust. 4, przeprowadzając kontrolę, może żądać od podmiotu kontrolowanego:
  - 1) okazania dokumentów potwierdzających uprawnienie do przetwarzania danych, które przekazał w celu weryfikacji;
  - 2) okazania urządzeń służących do teletransmisji danych;
  - 3) zapewnienia warunków i środków niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, w tym swobodnego dostępu do pomieszczeń.
6. Podmiot kontrolowany w zakresie spełnienia warunków, o których mowa w art. 44h ust. 2 pkt 1 lub ust. 5, jest obowiązany udostępnić dokumenty i urządzenia, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 2, oraz zapewnić warunki i środki niezbędne do przeprowadzenia kontroli, w tym swobodny dostęp do pomieszczeń.
7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) sposób przeprowadzania kontroli korzystania z dostępu do danych za pomocą teletransmisji danych, w drodze weryfikacji,
  - 2) wzór upoważnienia do przeprowadzania kontroli,
  - 3) wzór protokołu kontroli– biorąc pod uwagę wymagania związane z koniecznością wykazania przez podmioty, o których mowa w art. 44h ust. 2 pkt 1, interesu prawnego w uzyskaniu danych oraz wymagania, o których mowa w art. 44h ust. 5.

Rozdział 9

Właściwość organów

Art. 45.

1. Dowód osobisty wydaje właściwy organ gminy. W rozumieniu niniejszej ustawy organem gminy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.
2. Właściwość miejscową organu, o którym mowa w ust. 1, ustala się według miejsca pobytu stałego osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, a w razie braku takiego miejsca – według ostatniego miejsca pobytu stałego tej osoby.
3. Jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej organu w sposób wskazany w ust. 2, dowód osobisty wydaje organ gminy właściwy dla obszaru dzielnicy Śródmieście w m.st. Warszawie.
4. Dowód osobisty unieważnia organ gminy, który wydał ten dokument, a w przypadku, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 4 – organ gminy, który wydał dowód osobisty w miejsce poprzedniego.

Art. 46.

1. Ewidencja ludności jest prowadzona w systemie teleinformatycznym przez:
  - 1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w formie zbioru PESEL;
  - 2) wojewodę – w formie wojewódzkich zbiorów meldunkowych, określonych w art. 44a ust. 1 pkt 1 lit. a–c;

- 3) organy gminy – w formie gminnych zbiorów meldunkowych.
2. Zbiór, o którym mowa w art. 44b, prowadzi kierownik zakładu lub osoba przez niego upoważniona.

Art. 47.

1. Organ gminy prowadzący ewidencję ludności jest obowiązany na podstawie zgłoszenia dokonać zameldowania lub wymeldowania przez zarejestrowanie danych dotyczących osoby i miejsca jej pobytu, jak również innych zdarzeń objętych obowiązkiem meldunkowym.
2. Jeżeli zgłoszone dane budzą wątpliwości, o dokonaniu zameldowania lub wymeldowania rozstrzyga właściwy organ gminy.
3. Organ gminy prowadzący ewidencję ludności współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Art. 48.

Organ gminy może żądać od osoby, której dotyczy obowiązek meldunkowy, przedstawienia w określonym terminie danych niezbędnych do zaktualizowania ewidencji ludności.

Art. 49.

Policja sprawuje kontrolę nad wykonywaniem obowiązków określonych w ustawie przez osoby podlegające zameldowaniu lub wymeldowaniu się.

Art. 50.

1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje zwierzchni nadzór nad wykonywaniem obowiązków określonych w ustawie.
2. Wojewodowie sprawują nadzór nad działalnością organów gmin w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.
3. Wojewoda jest organem odwoławczym od orzeczeń administracyjnych wydanych przez organy gminy na podstawie ustawy.

Art. 51.

1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłaszania i przyjmowania danych niezbędnych do zameldowania i wymeldowania, sposób prowadzenia ewidencji ludności i ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, wzory formularzy zgłoszeń meldunkowych oraz wzór wniosku o nadanie numeru PESEL, uwzględniając w szczególności sposób wykonywania obowiązku meldunkowego za osobę niepełnoletnią, przez cudzoziemca oraz osoby przebywające stale lub czasowo na statku morskim lub żeglugi śródlądowej albo w innych ruchomych pomieszczeniach mieszkalnych, potrzebę zapewnienia ochrony danych zawartych w ewidencji ludności i ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, a także zakres danych zgłaszanych przy zameldowaniu i objętych wnioskiem o nadanie numeru PESEL oraz danych niezbędnych do ustalenia obowiązku wojskowego.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób zameldowania oraz wymeldowania żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, a także sposób prowadzenia ewidencji ludności w budynkach pozostających w zarządzie organów wojskowych, uwzględniając potrzeby wynikające z konieczności zapewnienia ochrony informacji niejawnych.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może w celu zapewnienia porządku i bezpieczeństwa publicznego, a także zwalczania klęsk żywiołowych i zagrożenia bezpieczeństwa państwa wprowadzić, w drodze rozporządzenia, na czas określony obowiązek zameldowania się z chwilą przybycia do danej miejscowości oraz obowiązek zgłoszenia wyjazdu z danej miejscowości, uwzględniając określenie szczegółowego sposobu i terminu zameldowania osób oraz zakres danych, jakie powinny być zgłoszone przy zameldowaniu lub wymeldowaniu.

Nowe brzmienie art. 55 wchodzi w życie z dn. 1.01.2009 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 195, poz. 1198).

Art. 52.

Organy gminy wykonują zadania określone w ustawie jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Rozdział 10

Przepisy karne

Art. 53. (uchylony).

Art. 54. (uchylony).

Art. 55.

1. Kto:

- 1) uchyła się od obowiązku posiadania lub wymiany dowodu osobistego,
- 2) zatrzymuje cudzy dowód osobisty,
- 3) nie zwraca dowodu osobistego w razie utraty obywatelstwa polskiego,
podlega karze ograniczenia wolności do 1 miesiąca albo karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje na zasadach i w trybie określonym w przepisach o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 56.

Wykroczenia przeciwko obowiązkowi meldunkowemu podlegają ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z późn. zm.³⁾).

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29, Nr 60, poz. 310 i Nr 95, poz. 475, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369, Nr 85, poz. 539, Nr 98, poz. 602, Nr 104, poz. 661, Nr 106, poz. 677, Nr 111, poz. 724, Nr 123, poz. 779, Nr

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 57.

Dowody osobiste i tymczasowe zaświadczenia tożsamości wydane w trybie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy zachowują swą ważność.

Art. 58.

Ustawa nie narusza przepisów normujących pobyt osób w strefie nadgranicznej.

Art. 59.

Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 22 października 1951 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 1962 r. Nr 2, poz. 5);
- 2) ustawa z dnia 14 lipca 1961 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. Nr 33, poz. 164, z 1963 r. Nr 15, poz. 77, z 1967 r. Nr 44, poz. 220 oraz z 1971 r. Nr 12, poz. 115).

133, poz. 884 i Nr 141, poz. 942, z 1998 r. Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 73, poz. 852, Nr 74, poz. 855 i Nr 117, poz. 1228, z 2001 r. Nr 100, poz. 1081, Nr 106, poz. 1149, Nr 125, poz. 1371, Nr 128, poz. 1409 i Nr 129, poz. 1438, z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 25, poz. 253 i Nr 135, poz. 1145, z 2004 r. Nr 11, poz. 95, Nr 62, poz. 576, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 891, Nr 171, poz. 1800 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 756 i 757.